І чужому научайтесь,
Свого не цурайтесь . . .
Т. ШЕВЧЕНКО

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і адміністрація:
"Svoboda", 81-83 Grand St.
Jersey City, N.J. 07303
434-0237
434-0807
УНСоюз: 435-8740
— Тел. з Ню Йорку: —
BArcly 7-4125
УНСоюзу: BArcly 7-5337

РІК LXXII. Ч. 171. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, ЧЕТВЕР, 16-го ВЕРЕСНЯ 1965 ЦЕНТІВ 10 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, THURSDAY, SEPTEMBER 16, 1965 No. 171. VOL. LXXII.

ОСТАННІ ВІСТІ

Середа, 15 вересня 1965 року

В АМЕРИЦІ

СЕНАТ БІЛЬШІСТЮ 72-ох ДО 22-ох ГОЛОСІВ ПРИЙНЯВ ФАРМЕРСЬКИЙ ЗАКОНОПРОЄКТ, який має обов'язувати до 1970-го року і є найобширнішим проєктом в ділянці фармерської програми в останніх роках. Цей законопроєкт поширює нову систему урядової підтримки фармерів на культуру бавовни. Подібний законопроєкт прийняла Палата Репрезентантів, і тепер окрема конгресова конференція має узгіднити різниці в тексті обох програм. Ця програма має почати діяти від 1966-го року. Уряд сподівається, що впродовж чотирьох років, від 1966 до 1970 року заощадить на самій бавовні коло $800,000.000.

СЕКРЕТАР ТОРГІВЛІ ДЖАН Т. КОННОР ПРЕДЛОЖИВ ПРЕЗИДЕНТОВІ ПРОГРАМУ КОНТРОЛІ ПОГОДИ. Джан Т. Коннор промовляв на нараді Президентового кабінету і казав, що тепер є можливості змінити погоду: побільшити атмосферичні опади, охоронитися проти нищівних гураганів і буревіїв; проти граду, що нищить засіви на полях; проти громів, які запалюють ліси; та проти мряки, яку можна буде розганяти. Всі ці заходи зможуть причинитися до поліпшення економіки країни та покращання життя американського народу. Зміна погоди може давати такі добродійства людям, про які давніше не можна було навіть мріяти.

НАУКОВА АНАЛІЗА ВИБОРІВ В 1964-му РОЦІ НЕ ВИКЛЮЧАЄ РЕСПУБЛІКАНСЬКОГО УСПІХУ В 1968 РОЦІ, — заявляє професор Мишиґенського університету Донелд Е. Стовкс. Цей науковець збиває твердження деяких політичних аналітиків, які твердили, що програна республіканців в 1964-му році є доказом того, що ця партія не має виглядів на те, щоб виграти коли-небудь президентські вибори в цій країні. Докладна аналіза виборів виявила, що виборці відкинули не програму Республіканської партії, а особу кандидата на президента — Беррі Ґолдвотера. Республіканці сподіваються скріпити свою партію в 1966-му році, а в 1968-му році вони могли б виграти президентські вибори.

ЧАСТИНА КАНАДІЙСЬКОЇ ПРЕСИ ПРОТИ РОЗПИСАННЯ ВИБОРІВ НА 8 ЛИСТОПАДА, хоч це не значить, що ця преса підтримує партію Поступових Консерватистів колишнього прем'єра Джана Діфенбейкера. Прем'єр Лестер Пірсон розписав нові вибори, бо гадає, що його Ліберальна партія мусить мати більшість в Палаті Громад, щоб могла здійснити свою програму. Численні часописи, не тільки опозиційні, відкидають цей арґумент і кажуть, що Пірсон діяв не для добра держави, тільки для користи своєї партії, коли рішився на вибори вже 8-го листопада, коли продаж пшениці СССР спричинив корисні настрої для лібералів.

НАУКОВЦІ СТАРАЮТЬСЯ СИНТЕТИЧНИМ ШЛЯХОМ ВИПРОДУКУВАТИ ЖИВУ МАТЕРІЮ, — заявив президент Хемічного Товариства професор Пенсилвенійського університету д-р Чарлз С. Прайс. Промовляючи на 150-річчю цього Товариства, він сказав, що „досі зроблено фантастичні поступи у вивченні хемічного процесу життя і в будові головних складників живих організмів." На думку цього хеміка вчені є тепер так віддалені від продукції життя хемічним способом, як у 20-их роках цього віку були віддалені від винаходу атомової енерґії, і в сорокових роках були далекі від космічних летів, які тепер є дійсністю. Вчені хеміки роблять успішні проби в тому напрямку, щоб випродукувати живу матерію.

У СВІТІ

ДИКТАТОРСЬКИЙ ПРЕЗИДЕНТ ІНДОНЕЗІЇ СУКАРНО ВІДЗНАЧИВ „Ордером заслуги Магамутера" голову індонезійської комуністичної партії Д. Н. Айдіта за „надзвичайні заслуги" для держави. Сукарно підтримував комуністичну партію, обмежуючи чи забороняючи діяльність інших партій, та в заміну користувався її підтримкою. Індонезія стала під проводом Сукарна фактично сателітом Комуністичного Китаю. Західня преса припускає, що після смерти Сукарна владу перейме Айдіт, який офіційно включить Індонезію в ряд „соціялістичних" країн.

МІНІСТЕР ОБОРОНИ ВІЛЬНОГО КИТАЮ, ГЕНЕРАЛ ЧІЯНҐ ЧІНҐ-КУО, ВИЇДЕ в найближчу неділю з Тайпей на Тайвані (Формозі) на 10-тиденні відвідини до ЗДА. Його запросив американський секретар оборони Роберт МекНамара „задля переговорення різних військових справ обопільного зацікавлення". Генерал Чіянґ Чінґ-куо є найстаршим сином маршала Чіянґ Кай-шека. Вільно-китайська армія на Тайвані є одною з найсильніших на Далекому Сході. Чіянґ Кай-шек раз-у-раз заявляє готовість перекинути цю свою армію на китайський суходіл для війни проти тамошнього комуністичного режиму.

21 ВЕРЕСНЯ Ц. Р. БУДЕ ВІДКРИТА 20-ТА СЕСІЯ Генеральної Асамблеї Об'єднаних Націй. Головними кандидатами на її президента є італійський міністер закордонних справ Амінторе Фанфані та колишній юґославський міністер закордонних справ Коца Попович. Італієць Фанфані був би добрим головою того засідання ОН, коли промовлятиме Папа Павло VI, а Юґославія домагається для себе того становища, що його — вона каже — не мала ще ніодна „східньо-европейська", насправді комуністична, країна. Юґославія не є довжником ОН.

У ПАРЛЯМЕНТАРНИХ ВИБОРАХ В НОРВЕҐІЇ — КЕРІВНА СОЦІЯЛІСТИЧНА ПАРТІЯ ВТРАТИЛА аж 6 мандатів у 150-членнолу прляменті. Раніше вони мали 74 мандати і 74 мандати мали чотири опозиційні партії, а 2 — ліві соціялісти. Тепер з'єднана демократична опозиція дістала 80 мандатів проти 68 соціялістичних і двох лівосоціялістичних. Комуністи знову не здобули ні одного посла. Гарвард Лянґе, який був норвезьким міністром закордонних справ впродовж 19-ох років, перестав ним бути. Новим прем'єром буде, мабуть, Джон Лінґ з Консервативної партії.

КОНФЕРЕНЦІЯ ЛІДЕРІВ 12-ОХ АРАБСЬКИХ ДЕРЖАВ У КАЗАБЛЯНЦІ В МАРОККО ВИРІШИЛА припинити в пресі й радіо внутрішньо-арабську полеміку та взаємні обвинувачення. Єгипетський президент Гамаль Абдель Нассер, що його пропаґандивний апарат був постійно використовуваний для напастей проти всіх арабських країн і лідерів, які не хотіли повинуватися йому, боронився, що він, мовляв, тільки відповідав на атаки збоку інших. Колишній туніський міністер закордонних справ Монґі Слім, який, як довірений туніського президента Габіба Бурґіби, був „обсерватором", виїхав з Казабляпки, заявивши, що Нассер вже не раз заявляв свою „примирливість", а в кілька днів пізніше поновлював свої атаки. Туніський президент Габіб Бурґіба збойкотував ту конференцію.

Столиця ЗДА оваційно вітає астронавтів Купера і Конрада

Вашинґтон. — 14-го вересня столиця цієї країни оваційно вітала астронавтів Джеміні 5 підполковника Ґордона Купера і командора Чарлза Конрада. З ними приїхав до Вашинґтону і головний лікар астронавтів д-р Чарлз А. Беррі. Астронавти та їх лікар відвідали Білий Дім, Крайову Академію Наук та обидві Палати Конґресу. Під час короткої церемонії в Білому Домі президент Джансон відзначив обидвох астронавтів і д-ра Беррі Медалею за надзвичайну службу і повідомив астронавтів, що вони будуть підвищені в службових ранґах. З астронавтами ходив всюди віце - президентҐюберт Гомфрі. Астронавти виголошували короткі промови в обидвох Палатах Конґресу і промовляли в Академії Наук. Полковник Купер казав науковцям, що найбільше його вразило під час 8-денного космічного лету почуття того, якою малою є людина, коли дивиться на красу космосу. Обидва астронавти заявляли, що вони радо відбули б ще одну довшу подорож по космосі. В середу 15-го вересня відлітають астронавти на 12-денну подорож, під час якої вони відвідають Грецію, Туреччину, Етіопію, Республіку Малягаси, Кенію, Ніґерію та Канарійські острови. Вони бачитимуть наземні контрольні стації, які працювали під час їхнього лету довкола Землі.

Абрагам Бім виграв правибори в Ню Йорку як демократичний кандидат на посадника

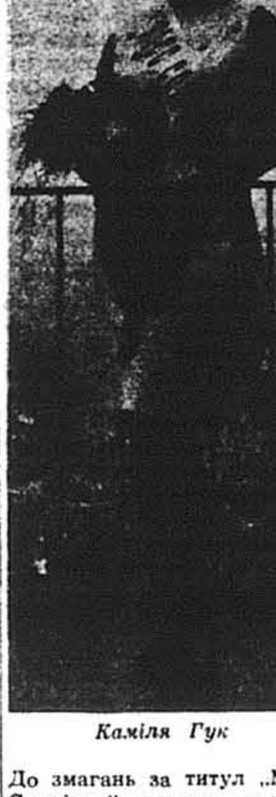
Ню Йорк. — 14-го вересня відбулися правибори в місті Ню Йорку, в яких кандидували на кандидата на посадника аж 4 демократичні політики. Переможцем вийшов теперішній міський контролер Абрагам Д. Бім, який у виборах 2-го листопада матиме проти себе сильного республіканськo-ліберального кандидата конґресмена Джана В. Ліндсея. Бім дістав 327,000 голосів, а його найповажніший противник, теперішній голова Міської Ради Пол Р. Скрівейн, дістав на 50,000 голосів менше. Інші демократичні кандидати конґресмен Раєн і міський радний О.Дваєр дістали навіть не по 100,000 голосів. Кандидатом від демократів на голову Міської Ради є окружний прокуратор Френк О'Коннор, який дістав найбільше з усіх кандидатів голосів — 350,000. Вислід цих правиборів є політичною поразкою теперішнього посадника Роберта Ф. Ваґнера, який сам не старався про перевибір, але підтримував свого довголітнього співробітника і заступника — Пола Скрівейна. В політичних колах гадають, що Ваґнер не зможе здобути в найближчому році номінації на кандидата на губернатора Ню Йорку, бо Бім — переможець у правиборах — належить до тієї демократичної групи, яка є проти групи Ваґнера.

Адвокат Степан Ярема виграв правибори в 67-му дистрикті в Ню Йорку

Ню Йорк. — 14-го вересня відомий американсько - український політичний діяч адвокат Степан Ярема виграв правибори як кандидат на демократичного провідника дистрикту в Ню Йорку. Адвокат Ярема переміг свого противника, діставши 3,106 голосів, а противник мав тільки 1,330 голосів. Адвокат С. Ярема кандидував на одному списку з Терезою Ровленд, яка дістала 2,951 голос. Адвокат Ярема є головою Українського Відділу Демократичної Партії, членом Політичної Ради УККА, головою Шкільного Будівельного Комітету при Українській Католицькій Парохії св. Юра в Ню Йорку.

Великий осінній фестин, виступи танцювального ансамблю „Горлиця" і вибір „Міс Союзівки" 1966 року в програмі Союзового Дня на Союзівці

Союзівка, Керґонксон, Н. Й. — В програмі традиційного Союзового Дня, що відбудеться з кінцем цього тижня, в суботу і в неділю 19 вересня ц. р. на цій оселі УНСоюзу в Кетскильських Горах, передбачений великий Осінній Фестин з участю членів союзових Відділів і гостей та відвідувачів з різних місцевостей східніх стейтів ЗДА, мистецько-розваговий вечір в суботу 18 вересня ц. р. з багатою програмою, що її виведе танцювальний ансамбль „Горлиця", як також традиційний щорічний вибір „Міс Союзівки" на 1966 рік. Союзовий ансамбль „Горлиця" з Трентону - Брістолю, що працює під мистецьким проводом Д. Надраґи та під протекторатом 245 — 362-го Відділів УНСоюзу, виступить заходами обласного організатора УНСоюзу Степана Гавриша із танцювальним попиcом і концертом, головною атракцією яких будуть танки 6-літньої Люби Ляшенко та 6-літнього Івана Вітика, які виконають „Поліський козачок", як також сольоспіви й дуети сестричок Катрусі і Маріяни Сухенко, учасниць конкурсів краси стейту Пенсилвенія. Після вибору „Міс Союзівки" буде велика забава при звуках оркестри „Амор". Головною атракцією Союзового Дня і його завершенням буде вибір „Міс Союзівки" 1966 року, що відбудеться в суботу 18 вересня після концерту „Горлиці"

Каміля Гук

До змагань за титул „Міс Союзівки" можуть ставати дівчата у віці від 17 до 25 років. Минулого року на „Міс Союзівку" 1965 року була обрана Каміля Гук і її дружками були Зоряна Кавука і Леся Сарачинська.

ПАПА ПАВЛО VI ЗАПОВІВ ПОКЛИКАННЯ ДОРАДЧОГО СИНОДУ ЄПИСКОПІВ

Рим. — Папа Павло VI, відкривши у вівторок 14 вересня ц. р. четверту сесію Другого Ватиканського Собору Католицької Церкви, виголосив 45-хвилинну промову, в якій заповів, що він, ідучи по лінії бажань Собору, покличе Синод єпископів, як дорадче і співдіюче тіло для справ, зв'язаних з керівництвом Церкви. Папа не сказав докладно числа членів того Синоду та підкреслив, що той Синод діятиме тільки на його заклик. Папа висловив переконання, що існування такого Синоду принесе велику користь Церкві і вірі, але водночас прославляв заслуги Курії, яка надалі залишиться виконним органом церковної адміністрації та бажань і рішень Папи. За найпершим коментарем преси — заповідження Папою Синоду єпископів було найважливішим моментом в його промові. Такий Синод, при всіх обмеженнях, про які згадав Папа, буде — за пресовими коментарями — першим послабленням дотеперішньої традиційної авторитарної системи правління в Церкві у користь колективного керівництва. Папа не згадав у своїй промові ні про одну ділову справу, яка є на денному порядку сесії і сам подав причину, чому не робить цього: щоб в найменшій мірі не обмежувати свободи вислову кожного члена Собору. Першу сесію Собору відкрив Папа Іван XXIII, ініціятор Собору, 11 жовтня 1962. 8 грудня того року сесія була перервана. Друга сесія тривала від 29 вересня 1963 до 4 грудня 1963. Третя сесія розпочалась 14 вересня 1964 і скінчилася 21 листопада 1964. Теперішня сесія, мабуть, буде останньою, але ледве, чи вона закінчиться перед Різдвяними святами. На цю четверту сесію Другого Ватиканського Собору виїхали заздалегідь українські митрополити Максим Германюк з Вінніпеґу й Амвросій Сенишин з Філядельфії та всі інші українські католицькі владики. У Соборі беруть участь 2.200, найвищих духовників Католицької Церкви.

Індія і Пакістан буцім-то схиляються до порад щодо припинення війни

Ню Делі. — Генеральний секретар Об'єднаних Націй У Тант продовжив на день-два задуманий відлет з Ню Делі з уваги на кращі можливості осягнути якесь порозуміння щодо воєнного перемир'я. Індія буцім-то схиляється до порад щодо припинення війни, здаючи собі справу, що світова опінія заявляється радше за Пакістаном та проти неї, закидаючи їй імперіялізм та нехіть узалежнити долю спірного Кашміру від волі автохтонного населення. Всі мусульманські країни — Туреччина, Іран, Індонезія і арабські держави — підтримують Пакістан, а такі „невтральні" приятелі Індії, як Єгипет і інші, вперто наполягають на закінчення війни. Також Совєти вже вдруге звернулись з посередницьким закликом до перемир'я. Крім того в Індії буцім-то здають собі справу, що продовжування війни проти Пакістану створює щораз більшу загрозу, що Комуністичний Китай захоче відновити свої територіяльні претензії. З другого боку — Індія ніяк не хоче поступитись з свого становища, що Кашмір — це інтеґральна частина її держави. Тому індійський уряд зголошує суґестію — припинити воєнні дії й залишити обидві армії на позиціях, які вони тепер займають. В усякому разі — Індія не хоче звільнити тих позицій, які нібито дають їй контролю над шляхами, що ними йдуть з Пакістану „інфільтратори" до Індії. Все ж, рахуючись з можливістю продовжування тамошньої війни — ЗДА вислали до Пакістану вісім великих транспортних літаків для евакуювання відтіль жінок і дітей американських службовників та інших американців, які там живуть.

Пластовий Загін „Червона Калина" відбув свою Генеральну Раду

Керґонксон — В минулу суботу і неділю 11 і 12 вересня 1965 року в оселі інж. А. Хухри відбулася восьма Генеральна Рада одного з найстарших і найбільших з'єднань пластунів - сеньйорів та старших пластунів, яких початки сягають 1926 року, Загону „Червона Калина". На програму Ради склалися звіт отамана Загону проф. Остапа Савчинського незмінному його голові інж. Володимирові Ерденберґерові та його вступна, привітальна промова, обрання президії Ради в особах Ярослава Падоха, голови, та Володимира Базарка, секретаря, вшанування пам'яті поляглих за волю України членів Загону, звітування, дискусія, схвалення звільнення Генеральній Старшині, прийняття статутових змін і доповнень так званих „Вольностей і Привілеїв" Загону й вибір нової Генеральної Старшини в такому складі: о. Любомир Гузар — генеральний суддя й перший заступник отамана, д-р Богдан Ракочий, другий заступник отамана, інж. Володимир Базарко, канцлер, Роман Клос — генеральний Ярослав Ставничий — генеральний печатник Загону. Ген. Старшину очолить отаман, визначений головою Загону. В суботу ніччю, в приявності дружин і дітей членів Загону та гостей, в тому представників інших сеньйорських з'єднань та найвищої пластової влади, відбулася святочна, а згодом розвагова ватра, видержана в типовому пластовому настрої. Головну Пластову Булаву репрезентував її голова інж. Яро Гладкий: команду Пластового Сеньйорату його крайовий комендант інж. Роман Загайкевич та д-р Теодозій Крупа; найстарший сеньйорський курінь „Лісові Чорти" інж Атанас Мілянич, курінь „Характерники" Неоніля Кравців, курінь „Хмельниченки" інж. Володимир Бакалець, курінь „Дубова Кора" інж. Володимир Шехович та інші. В неділю раном капелян Загону о Л Гузар відправив в каплиці Союзівки Службу Божу в намiренні членів і родин Загону та панахиду за поляглих і померлих членів.

Українська співачка виступала в програмі Юґославського радіо

Београд. — У програмі радіостанції в Новому Саді в Юґославії виступала 17-го липня ц. р. народжена там українка Магдалина Горникова. Як повідомляє газета бачванських українців „Руске слова" ч. 29, 1965 молода співачка своїм милозвучним голосом (опрано) відспівала три народні пісні: „Лапала я соколічка", „Док л була мала" і „Одламани млади конар". Магдалина Горникова закінчила середню музичну школу і сьогодні працює учителькою музики в школі „Іво Лола Рибар", та провадить шкільний хор, в яким недавно виступила, включаючи в програму дві українські пісні.

УКРАЇНЦІ У ВІЛЬНІМ СВІТІ

Д-Р В. БІЛИНСЬКИЙ КАНДИДУЄ НА ПОСЛА КАНАДІЙСЬКОГО ПАРЛЯМЕНТУ

Вінніпеґ. — Тижневик „Новий Шлях" інформує з числі з 11 вересня, що д-р В. Білинський , український лікар з Вайтмавту, Ман., одержав 1 вересня ц. р. номінацію на федерального посла в окрузі Спрінґфілд. Д-р Білинський , автор багатьох новель і літературних статтей, також автор двох книжок, брав активну участь в студентському житті в Европі і від довшого часу бере живу участь в праці ліберальної партії в Манітобі. Він є членом багатьох канадських і американських медичних товариств і членом Нюйоркської Академії Наук. Він веде лікарську практику в Вайтмавт від 1952 р. і є членом місцевої Шкільної Ради, де допоміг завести українську мову як предмет в Вайтмавт Гайскул.

ПРОФ. ВАСИЛЬ МАРКУСЬ ВИЇХАВ З ШИКАҐА ДО РИМУ

Шикаґо. — Професор політичних наук в університеті Льойолі в Шикаґо, д-р. Василь Маркусь , відлетів в понеділок 30 серпня з родиною до Риму, маючи спеціяльне відрядження свого університету. Протягом 1965-1966 р. він викладатиме в римському центрі університету Льойолі курси з міжнародної політики, міжнародного права та організації і курси порівняльних політичних систем (західніх і совєтських). Студентами цього центру є американські студенти різних університетів, які приїжджають до до Риму на один рік гуманістичних студій. Центр має 250 студентів, підібраних з-понад тисячі кандидатів. Під час свого перебування в Римі д-р Маркусь плянує присвятити деякий час дослідній праці, а також співпрацюватиме з Українським Католицьким Університетом на запрошення його ректорату.

БЮЛЕТЕНЬ Т-ВА УКРАЇНСЬКИХ БІБЛІОТЕКАРІВ АМЕРИКИ

Шикаґо. — Товариство Українських Бібліотекарів Америки, осідок якого находиться в цьому місті, видало з датою липня ц. р. циклостильним способом свій Бюлетень, присвячений справам бібліотекарства і бібліографії. На зміст цього 54-сторінкового випуску склалися статті д-ра Р. Вереса, д-ра І. Витановича, І. П. Петренка, мґра Е. Басюка, мґра Дм. М. Штогрина та ін. Доповнює цей випуск Бюлетеню Т-ва Бібліотекарів багата хроніка та реєстр бібліотекарів-українців у ЗДА, Канаді й Австралії.

ВИЙШЛА КНИЖКА ПРО УКРАЇНСЬКЕ ЮНАЦТВО ПІД ЧАС ВІЙНИ

Торонто, Онт. — Накладом Братства Кол. Вояків 1-ої Дивізії Української Національної Армії появилася тут друком книжка проф. Зенона Зеленого п. н. „Українське юнацтво в вирі другої світової війни". Попереджене це видання передмовою проф. Володимира Кубійовича і словом автора. Проф. Зенон Зелений описує у своїй книжці на основі спогадів, документів й ін. матеріялів методи „добровільного" набору молоді на помічників для німецької протилітунської оборони і з'ясовує заходи Українського Цетрального Комітету для опіки над тією молоддю.

У Сан Франсіско відбудеться „Український День"

Сан Франсіско (О.Л). — За старанням Відділу УККА у Сан Франсіско та при допомозі Міської Духової Оркестри відбудеться у неділю, 26-го вересня ц р. у Ґолден ґейт Парку (на площі біля музею) у Сан Франсіско концерт, присвячений українській музиці та українським танцям. Міська духова оркестра виконає український та американський національні гимни, увертуру до опери „Запорожець за Дунаєм" та низку творів композитора Романа Лесика з Клівленду, як „Карпатські мелодії", „Вечір в Україні", „Весна на Україні", „Поклін Шевченкові" та інші. Місцева танцювальна група під керівництвом пані Олі Вермонт виконає вісім українських національних танків у супроводі згаданої оркестри. На початку концерту буде промовляти посадник Сан Франсіска або його заступник. Початок точно о 2-ій годині по полудні.

До Австралії вертаються з СССР репатріовані українські еміґранти

Згідно з повідомленням вінніпезького українського тижневика „Поступ" в числі з 12 вересня ц. р. австралійські газети опублікували репортажі про повернення української родини з Совєтського Союзу до Австралії. Після 6-річного перебування в СССР (у Ростові на Дону) до Сіднею вернувся з дружиною і чотирирічним сином українець Іван Масюк. Перед виїздом до СССР Іван Масюк жив у Сіднеї і працював креслярем в одній австралійській фірмі. Він мав власне авто, власний будинок. Начитавшись совєтських газет і затужившi за рідним краєм, Іван Масюк вирішив поїхати до СССР і спробувати іншого життя. Працював він, як подають австралійські газети, у Ростові слюсарем. Далеко за містом придбав хату-мазанку. Але швидко переконався, що зробив помилку, вернувшись додому. Іван Масюк почав робити заходи, щоб виїхати до Австралії, де залишилися родичі його дружини. Щойно після п'ятьох років зусиль йому пощастило досягти свого і при кінці минулого місяця Іван Масюк з дружиною і сином вернулися до Австралії.

В Юґославії відбулися літні табори для української молоді

Бачка. — Газета „Руске Слово", орган українців, що живуть у Юґославії і називають себе руснаками чи рускими, повідомляє, що в околицях Змаєвця і Фрушкової гори були зорганізовані влітку цього року виховно - відпочинкові табори для учнів і студентів української і руської національности. В програмі цього табору-
неральний підскарбій та
вання були доповіді про життя і творчість українських письменників Т. Шевченка і І. Франка, як також про Ґавриїла Костельника і сучасного визначного поета і письменника Юґослав'янських українців Михайла Ковача. Доповідачами були представники у к р а їнських громадських і культурно-освітніх товариств в Юґославії.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by Ukrainian National Association, Inc., 81-83 Grand St., Jersey City, N.J. 07303

Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.

Subscription Rates: One year $12.00; six months $6.25; three months $3.25. Jersey City & Foreign Rates: One year $14.00; six months $7.50; three months $4.00. For UNA members monthly 65¢.

Передплата: На рік $12.00; на пів року $6.25; на три місяці $3.25. В Джерзі Сити і закордоном: На рік $14.00; на пів року $7.50; на три місяці $4.00. Для членів УНСоюзу, чоловіків і жінок — 65 центів місячно. За кожну зміну адреси платиться 10 центів. Чеки і money orders виставляти на: "Svoboda".

Адреса: "SVOBODA," P. O. Box 346, JERSEY CITY, N.J. 07303

Ствердження правди

У російських емігрантських виданнях — в „Новому Журналі" і в газеті „Новое Русское Слово" був надрукований останнім часом під назвою „Послання з СССР на Захід" лист совєтського громадянина про ситуацію і настрої в Совєтському Союзі. Із змісту того листа виходило б, що написав його росіянин, мешканець Москви, віруюча людина вже старшого віку.

У листі багато цікавих тверджень і спостережень, які добре характеризують совєтську дійсність, комуністичну систему і політику хрущовського і теперішнього режиму. Для українців і представників інших поневолених Москвою народів найважливіші ті місця із кінцевих розділів „Послання", де автор говорить про ставлення окремих національностей до факту їх примусового входження в склад Совєтського Союзу.

„Правителі Совєтського Союзу — пише автор „Послання", — проголошують, що всі національні республіки, які входять в склад СССР, об'єднані в одну державу на добровільних засадах. Але це — розуміється — брехня. Правдою є що інше — те, що національні меншини в СССР не зазнають ніякої чи майже ніякої дискримінації . . . А проте, в кожної нації залишається живим чисто національне прагнення — мати власну державу, а особливо в таких націй, які видатно відрізняються і своєю історією, і своєю культурою, і своїм расовим типом. Тому казахстанці, узбеки, туркмени, грузини, а також й інші совєтські республіки негайно відокремилися б від Совєтського Союзу, якби була дана їм свобода: та сама свобода національного самовизначення, що її совєтські правителі з піною на устах вимагають скрізь, де справа йде не про їхню державу, а про західній світ . . . Алеж якби так казахи, узбеки, грузини схотіли виступити з вимогою такої незалежности, то їх негайно чекатиме тюрма і концтабір. Сталося таке недавно оце в Грузії . . . У всіх національних республіках Совєтського Союзу встановлено дуже гостре поліційне слідкування росіян за всіма партійними керівниками-нацменами, щоб негайно припиняти всякий, хоч би й найменший, їх підхід до національного самовизначення".

Твердження автора „Послання" виразні і не залишають ніяких сумнівів щодо дійсного стану т. зв. національного питання в сьогоднішньому Совєтському Союзі. Треба сподіватися, що ці ствердження, зроблені на підставі доброї аналізи відносин в Совєтському Союзі і до того ж совєтським громадянином і росіянином за національністю, спонукають і провідників російської еміґрації й усяких західніх експертів від національного питання в СССР взяти їх до уваги і зробити відповідні висновки. Це ж вони — оті російські федералісти й неділимці різного роду разом із усякими „совєтознавцями" вбивають цілими десятиріччями в голови американських політиків і громадян своє непередрішенство, „теорію", що ніякого національного питання в СССР нема, що ніяка із націй там не прагне не то незалежности, але навіть автономії і т. п. Тепер же, і то з самих таки російських джерел, виявляється, що всі ці „совєтські" нації не лише бажають самовизначення, але й прагнуть якнайскорше, негайно відокремитися від СССР і стати незалежними державами. Істина стара й добре відома.

Турботи за кордоном — спокій в країні

Америка переживає період поважних міжнародних труднощів, при чому — як дотепер — нема, на жаль, виразних шансів, що хід подій звернеться у корисний, а не шкідливий для американських інтересів та для поваги Америки у світі напрямок.

Вибух пакістансько-індійської війни яскраво виявив, що помилковою була політика ЗДА, яка задовольнялась позірним миром, формально перемир'ям, на пакістансько-індійському фронті, залишаючи спірну проблему Кашміру під стиртою паперів в Об'єднаних Націях. Найвірніший союзник Америки, яким був Пакістан, побачивши, що Захід не хоче заторкувати кашмірської проблеми і тим самим йде по лінії політики Індії, що анектувала Кашмір і тепер твердить, ніби це „інтеґральна частина" суверенної індійської держави, — звернувся в сторону комуністичного Китаю, який, очевидно, радісно привітав такого несподіваного союзника на протиіндійському фронті. Під час комунокитайського наїзду проти Індії в 1962 році, як і тепер у війні проти Пакістану, велетень Індія, без уваги на масивну допомогу збоку ЗДА, виявила мілітарну й політичну слабість. Водночас зростає на силі виразний союзник комуністичного Китаю — Індонезія. Протикомуністична Маляйзія розпадається, створені Джаном Фостером Доллесом Багдадський пакт, пізнеше Центральний (СЕНТО) і Південно-Азійський пакт (СЕАТО) фактично перестали існувати. Без уваги на вислід пакістансько-індійської війни — ці обидві країни будуть послаблені, особливо Індія, і зросте потуга Пейпінґу, а з нею й комуністична загроза для всього азійського Півдня, навіть незалежно від війни у В'єтнамі. На европейському ж Заході виринула, внаслідок політики де Голля, реальна загроза для існування НАТО. Клопіт з Домініканою трошки злагіднився, але Союз для Поступу, як засіб рятування Латинської Америки від комунізму, все ще є нездійсненим експериментом.

Всупереч усім тим турботам міжнародного характеру — на внутрішньому американському фронті панує спокій. Розмах економіки запевнений щонайменше до 1967 року. Усунення загрози страйку в сталевому промислі виявило зріст поваги Уряду в таких посередницьких місіях, у спорах між працедавцями й робітниками. Добробут зростає, — зріст заробітків робітників у сталевому промислі на 25.7%, не рахуючи різних додаткових користей, підтягне впродовж 3-ох років заробітки цієї категорії американських робітників до 10.000-12.000 дол. річно. Хоч існує загроза інфляції, долар має все ще сильну позицію. Ця безперервна добра коньюнктура сповнює оптимізмом урядові чинники, які вважають, що можна буде без загрози для економіки і добробуту громадян „втримувати крок" в перегонах у збросні та сферичних дослідах і водночас реалізувати програму „величного суспільства". Але міжнародні турботи притьмарюють вдоволення спокоєм і добробутом країни. І хоч американський громадянин здисциплінований і має довір'я до свого державного проводу, він тужить, щоб Америка виявила якісь наявні успіхи також у ділянці закордонної політики.

Ярослав Курдидик

ПАКІСТАН І СИНҐАПУР — НОВА ЛОМИГОЛОВКА

Розгорніть мапу, і побачите, що, хоч Пакістан і Синґапур віддалені один від одного на сотні - сотні миль, обидва ці запальні обшири криють в собі ту саму прикру для Заходу проблему, яку він мусить разв'язати, коли не хоче дати витиснути себе комуністичній ініціятиві. Пакістан і Синґапур впали на подолок Китаєві та Індонезії, неначе два „золоті голуби". Пакістан відтяжує Китай і дає йому змогу, не встряваючи покищо у війну з Індією, битися з нею аж до „останнього пакістанця" так, як це вдається із Північним В'єтнамом. А Індонезія здійснює свою задушевну мрію розвалити Маляйзію і таким чином цілковито підірвати впливи Англії в тій частині світу. І хоч західня преса применшує значення зудару Пакістану з Індією за Кашмір, промовчуючи затяжний спір, що його роками ведуть ці дві країни, в справі Синґапуру появилися оптимістичні вістки, мовляв, у зв'язку з Синґапуром не зайде значних ускладнень, бо він залишається членом Комонвелту.

Вже можна передбачати, що в недалекому майбутньому на азійському континенті впливи Заходу зазнають не абияких потрясень. А спричинять ці потрясення те, що ЗДА, мілітарно допомагаючи Індії забезпечитись проти нападу Китаю, озлобили Пакістан до такої міри, що вже навряд чи вдасться цього колишнього найсильнішого партнера із Багдадського пакту уговкати і прихилити повністю на свою сторону.

Пакістан не без підстав побоювався, що Індія доставлену їй американську зброю може вжити з таким самим успіхом проти нього, як і проти Китаю. І тому не диво, що Пакістан, як колись Нассер, коли ЗДА відмовилися фінансувати будову Асванської греблі над Нілом, відійшов від Вашинґтону і вирушив за допомогою туди, де ту допомогу йому приобіцяли — до Москви.

Не менше дошкульним ударом для Заходу є питання усамостійнення Синґапуру, значення якого можна зрозуміти з того, що ЗДА були одною із перших держав, які поспішили його визнати. Англійська преса вважає, що Синґапур для Азії має таке саме значення, як Ріг Доброї Надії для Африки.

Найбільша іронія полягає в тому, що зростаюча ворожнеча між Маляйзією і Синґапуром фактично розвалює Маляйзію — ціль якої не міг досі добитися Сукарно ніякою пресією. Розвал Маляйзії дасть Сукарнові змогу відвернути увагу населення Індонезії від економічної та політичної скрути, що постала внаслідок конфіскацій і нищення нацькованими урядом вуличними юрбами всього того, що було чуже, отже в першу чергу американського, англійського, голландського майна.

Синґапур, хоч і невеликий розмірами, бо займає всього 217 кв. миль, має три летунські бази і є головним осередком „Фльоти Далекого Сходу" — 80 британських, австралійських і новозеляндських бойових кораблів, в тому числі двох авіоносців, що тісно між собою співдіють. Тепер вона побільшена ще й американською 7-мою фльотою на водах Південної Азії. В Синґапурі міститься також головна кватира англійських військ того обширу з австралійським і новозеляндським штабами, якій підлягають понад 50 тисяч вояків та моряків.

Хоч між Британією і Маляйзією є домовлення, згідно з яким, на випадок загрози для Маляйзії та Синґапуру, англійська фльота та суходільне військо зобов'язуються їх оборонити, усамостійнення Синґапуру створює нову проблему, яка може змусити Британію перенести головний осередок Далеко - Східньої Фльоти із Синґапуру до Австралії.

Найбільше ускладнює справу прем'єр Синґапуру, Лі, який вже тепер пробує поставити Британії „свічку" та Індонезії „огарок", заявляючи, що Синґапур зберігатиме повну невтральність і утримуватиме добрі відносини з усіма сусідами. Очевидно, що поки британці стоятимуть в Синґапурі і оборонятимуть Маляйзію, головним чином Південне Борнео і Саравак від безпосереднього нападу Індонезії, Синґапур не відважиться в значній мірі відхилятися „наліво".

Останні вістки із Синґапуру повідомляють про наглий зріст впливів комуністичної партії, яка натискає на прем'єра Лі, щоб він заздалегідь „переорієнтовувався" на ту силу, яка йому близька і по крові і по розрахунках на майбутнє, тобто на червоний Китай. Лі опинився в дуже прикрій ситуації, бо червоний Китай домагається, щоб Синґапур нав'язав з ним дипломатичні відносини і погодився на посилений „культобмін", поглиблення економічних взаємин і т. д., що в перекладі на зрозумілу мову означає погодитися прийняти сотні комуністичних аґентів і розпочати перетворення Синґапуру на другий Тибет.

Потішаючим у цій кривді, яка розтягується від Китаю аж по Кубу і спирається на берлінський мур, є те, що в Конґресі, Сенаті і серед американського народу щораз глибше вкорінюється думка, що після прикрого досвіду, який охоплює останнє 25-річчя американської закордонної політики, ЗДА не сміють сідати за дипломатичний стіл із навпівімпровізованим пляном „замирення за всяку ціну", як це було у Потсдамі чи Кореї, а, спираючись на своїй силі, мусять змагатися за такий мир у світі, який покривається із найістотнішими принципами демократії, що не на словах, а на ділі признає кожному народові незалежність і вільний вибір його правління, прийнятий без терору збоку комуністичних летючок і бойок.

СОВЄТСЬКІ СТАТИСТИЧНІ ДАНІ

Недавно одна українська газета в ЗДА подала коротке повідомлення, що „за даними київської „Економіки Радянської України" останніми роками з УССР вивезено до інших совєтських республік та областей СССР 1,162,000 українців". Цю інформацію передрукувала інша українська газета в Европі під сенсаційним заголовком „Новий злочин Москви".

Ця вістка вимагає вияснення, вона також є доказом, як не треба таких вісток подавати.

Передусім треба пошкодувати, що автор нотатки не подав числа „Економіки Радянської України". А потім: заголовок „Новий злочин Москви" до вістки не підходить. Депортація українців з України не є чимось новим, вона триває понад 10 років, від часів, коли почалося „освоювання цілинних земель" (до „освоювання" сотні тисяч українців вивезено з тюрем в Україні до таборів на теренах РСФСР або Середньої Азії, що зрештою й далі продовжується згідно з принципом: „в СССР люди в тюрмах не сидять" — їх висилають до таборів, які стократ гірші від тюрми).

Потретє: цифра 1,162,000, подана в „Е.Р.У.", тільки частина правди. Цю частинну правду треба було сказати тому, що вже не можна закрити факту, що з України масово вивозять людей. Але рівночасно подано значно обнижену цифру, щоб не викликати алярму.

Спробуймо ж, на основі совєтських джерел, устійнити хоч приблизно дійсну цифру людей, вивезених з України в останніх 10 роках.

Коли навіть приймемо цифру 1,162,000 за підставу наших досліджень, то прийдеться зробити до неї певні поправки.

У 1962 році, промовляючи на пленумі Центрального Комітету КПСС, перший секретар ЦК Всесоюзного Комсомолу Павлов сказав: „За останні роки на цілину послано 750,000 осіб" („Радянська Україна з 9 березня 1962 р.). Таке число юнаків і дівчат на цю дату вислав Всесоюзний Комсомол із цілого СССР.

Приймаючи, що населення України становить одну п'яту частину всього населення СССР (тепер відповідно 229 і 45 мільйонів), і що кожна республіка пропорційно до числа свого населення брала участь у висиланні молоді на цілину, вирахуємо на основі заяви Павлова, що Україна „по комсомольських путівках" вислала в той час на цілину 150,000 юнаків і дівчат. Можна сміливо сказати, що всі вони були самітними й неодруженими.

Віднявши 150,000 від 1,162,000 — цифру, яку подає „Економіка Радянської України", одержуємо 1,012,000. Можна теж прийняти за певне, що це число складається з сімейних людей, які, коли їх переселили на цілинні землі чи в інші райони СССР, спровадили потім туди свої родини.

Рахуючи по 4-5 осіб на родину, одержимо 4,048,000-5,060,000, а додаючи до цих цифр 150,000 юнаків і дівчат знайдемо, що за 10 років з України вивезено 4,200,000 - 5,200,000 осіб.

Цифри ці дуже правдоподібні, бо до приблизно таких висновків можна дійти на основі й інших совєтських даних.

Наприклад, беручи під увагу, що, згідно із заявою Хрущова на січневому пленумі (1961) ЦК КПСС, в РСФСР і Середній Азії „освоєно" 41 мільйон гектарів землі, можна вирахувати, скільки треба було переселити туди людей, щоб їх можна було загосподарити (беручи до уваги совєтські можливості).

Треба взяти до уваги, що буйний розвиток Сибіру і Далекого Сходу також вимагав і вимагає переселення значної кількости людей. Для цього є певні дані і цифри. Але наводити їх тут ми не будемо. Скажемо тільки, що поважний зріст населення Сибіру, Далекого Сходу і Середньої Азії відбувся в основному за рахунок РСФСР і України. Але в той час, як в РСФСР переселення людей мало внутрішній характер, бо переселенці фактично залишались на території РСФСР, українців переселювано поза межі України, і це позначилось на кількості її населення.

У книжці „Советская Украина" (Москва, 1954) Н. Ляліков подає, що на початок 1954 р. населення України становило 42 мільйони і середній річний натуральний приріст її населення виносив 870,000 осіб.

Отже, за час від 1 січня 1954 р. (10 років) натуральний приріст України становив 8,700,000, і у висліді цього її населення на 1 січня 1964 р. повинно б виносити 50,700,000 осіб.

Але на 1 січня 1964 р. населення України виносило тільки 44,636,000 осіб („СССР . Административно - территориальное деление союзных республик. Москва, 1965, стор. 245), отже в останньому десятиріччі „вибуло" з України кругло 6 мільйонів людей.

Ця цифра не надто багато різниться від цифри 5.2 мільйона, вирахуваної нами на основі даних „Економіки Радянської України", і її можна було б значно зменшити, коли б увійти в більші деталі розрахунків.

Але не це є ціллю нинішньої статті. Її ціллю є показати, як совєтські статистики обнижують цифри, вимінають їх розшифровування, щоб представити стан справ значно кращим, ніж він є в дійсності. І як небезпечно приймати безкритично ті цифри і подавати їх до публічного відома.

абв.

● **У Фрайбурґу в Західній Німеччині** помер на 84 році життя професор органічної хемії д-р Герман Штадінґер, лавреат Нобеля з 1953 року, якого вважають за батька синтетичних продуктів, як різного роду пластики. Завдяки його експериментам почали фабрикувати найлонові панчохи й одягові матеріяли, синтетичну гуму, орльон, штучне шкло і т. п. Він був автором коло 500 книжок і розправ з ділянки хемії та мав високі нагороди з різних країн.

Михайло Островерха

В ТІНІ КИПАРИСА

Кожен раз, буваючи у Фльоренції, вийшовши на верх Сан Мініято та й сівши на лавиці під базилікою, мої очі бігли праворуч, у сторону Фіссоле. Лагідні знеслості, широкі й повні сонця й зелені балки, що здалека, тремтять синявою, свою красу положення кипарисами підкреслюючи, приманювали мене. Врешті, цим разом, я таки сів на автобус і за доброї півгодини був у містечку Фіссоле. Зелень, цвіти, пальми й небо та синяві далі прилягли до мене.

Нехай буде мені вільно зробити ось таке порівняння. Скільки разів знаходжусь я у Тоскані, — у якомубудь місті, містечку, а ще краще на селі, — стільки разів почуваюсь наче в Полтаві я або в східній частині Київщини, так тут рідно. Їх чиста і співуча мова, їх співзвук „х", „хаза", „хата", — що в них залишилось по етрусках, — тон мови і складня, а то й синтакса; врешті, той спокій у поведінці, ясні обличчя і ті очі, що в них є доброта і зичливість, дотеп і ледве помітний глум — усе те наближує їх до нас. Бо хіба ж не так було в нас, в Україні, до 1921, а то й до 1929-30 року? Хіба ж не дав цьому вислів Павло Тичина в 1918-20 рр. у „Золотому Гомоні", коли ще він був вільним поетом? А Остап Вишня — хіба, — перед засланням, — не сміявся так спокійно, так дотепно і широко, мов степ?

Тому я й почуваюсь тут, мов на Рідній Землі. Чому це так? Я вже сказав моє „чому", а глибше про це хай говорять наші правдиві археологи, етнологи, антропологи, історики. А я, невчений, в етрусках таки бачу наших прапредків, що тут — і в Римі — найгустіше були поселились. Та й історична доля їх до нашої подібна . . .

**

Історик так говорить: „Перше етруське місто, що від нього походить „Фесуле": матір Фльоренції, не було воно на цім узгір'ї, де сьогодні Фіссоле, а на рівнині ріки Арно, докладно — між Сесто Фіорентіно і Квінто . . . „Фесуле", що нині на узгір'ю, сягає III ст. до Хр." Отож, поки перші поселенці прийшли на це узгір'я, жили вони над Арном ще далеко перед III ст. до Христа, а „були це етруски з Середземномор'я, з культурою орієнталізуючою". До 1010 року по Христі всяко бувало, але саме того року фльорентійці напали на Фіссуле і це велике тоді місто дощентно знищили, зруйнували.

Сучасне Фіссуле, розкинене по просторих узгірках, у широко розгорненій долині, усе потопає у ясній зелені виноградників і оливних садів. Пальми, кипариси, дуби, а ще більше — квіти, надають радісного тону цій природі.

Заходжу — хоч до однієї! — церкви: св. Франциска. Біля ж неї й обитель цих ченців. У цій обителі є останки кремезного, дебелого етруського муру, з великих, сірого каменя брусів, — стільки й залишилось по руїні з 1010 р. по Христі. Ченці св. Франциска прийшли сюди, на цей щовб узгір'я, у 1390 р. й тут оснували цей монастир, збудували й церковцю: романського стилю вона. В ній є перлини мистецтва раннього ренесансу, школа Джіотта, і золото ренесансу, часу П. Перуджіна, Д. Ґірляндая. Є твори й Кузьми Расселлія.

Та найважніше — з цієї малої обителі вийшла валка ченців, що їх поблагословив Папа Євген IV — 1430 роки — в далеку дорогу, в Етіопію, аби вони проповідували там Нову Вість. Згодом із цього монастиря пішли ченці й у Китай із цією ж місією. Багато з них згинули смертю мучеників, до 1931 р. включно, коли китайські комуністи замучили єпископа Є. Річчіта та інших із ним ченців.

Іще одно в цій обителі є цікаве і вартісне — багатий музей етруських пам'яток, що їх таки ж тут познаходили в розкопах. Ще багатший музей є китайської порцеляни, різьби в слоновій кості, намиста, ковтки, всяке начиння. Такі ж є тут пам'ятки з Етіопії і Єгипту. Словом — музей пам'яток із тих країн, де ці ченці працювали чи й працюють, як місіонарі.

**

Сиджу на примурку біля обителі. Зайшло сонце, тихо потонувши в палку прірву карміну. В просторах із писком літають ластівки й накликають сутінки. У якомусь своєму творі отой переснажливий лірик Дж. Кардуччі в трьох словах дав чудовий образ:

„.... миґтить самотній вечір"

Вернувсь я до Фльоренції, коли понад майданом св. Марка, понад головами шуґляли цілі зграї ніжних хижаків — кажани, чи як у нас казали: лилики, і раділи вечором! . .

1 липня 1965

ОДЕЖА ВІДОБРАЖАЄ СУСПІЛЬНИЙ ЛАД

„Давно відомо, що одяг людини свідчить не тільки про її добробут, а й про смаки, естетичний рівень і навіть психічний стан. Одяг робить явним усе те, що приховується глибоко в людській душі, і вже від нас самих залежить, що ми хочемо показати своєму оточенню: розумну поміркованість чи екстраваґантність".

Після цих повчальних роздумів О. Іванов, майстер закрійник Київської фабрики „Індпошив", який пише статтю в „Молоді України" з 29 серпня, приходить до висновку, що за „кордоном таки краще з одежею, ніж у Совєтському Союзі. „Мої колеги з Москви та Ленінграду розповіли у пресі про свої поїздки за кордон, зокрема, у Францію. Там кроять з допомогою сучасних лекал, розрахованих електронними машинами, застосовують сучасні методи раціонального конструювання одягу . . . Там до мінімуму скорочують термін виготовлення одягу . . . А ми, наприклад, у Києві шиємо в такі терміни, які аж ніяк не задовольняють наших людей".

Ігор Чмола

ВІД НІЯҐАРИ ДО СКЕЛЯСТИХ ГІР

(10)

На горбку Кастер Гіл пам'ятник і збірна могила вояків, що згинули в останньому наступі індіян. Крім цього довкруги розкидані могилки. Деякі стоять самітно, деякі групами. Де хто впав, там його і поховали. Всюди камінні нагробники і написи: „Тут лежить вояк 7-го полку кінноти" . . . Написи інформують про умовний перебіг бою і про становище поодиноких сотень. Все утримується в зразковому порядку. Наші думки мимоволі линуть на побойовища України, і жаль нам, що вони, так як оце, не стали місцями прощі людей.

Та на роздумування нема часу. Сьогодні перед нами ще десятки миль. Тож переїжджаємо індіянські містечка Басбі та Лейм Дір і опиняємося в Ешленді. Вступаємо до крамниці на закупи. Задумуємо ще зайти до ресторану повечеряти, але коли бачимо там авта, обліплені індіянськими дітьми, резиґнуємо з нашого наміру і їдемо далі. Маємо таборувати в державних лісах Кастер у таборі, що носить назву Святочного Дня. А ось і доріжка, яка туди провадить.

Їдемо милю-дві. Таж ця дорога точно така, як та, що веде з Дрогобича до Старого Села. Посуваємось із скорістю 10-15 миль на годину. Ніде ні живої душі. Лише час від часу зустрічаємо корів, що пасуться біля дороги. Врешті бачимо стрілку, що показує напрям до табору. Під'їжджаємо, відчиняємо дерев'яну браму. Темно, нікого нема. Напинаємо шатро, перекушуємо, і ми вже готові до спання. Довкруги тиша і темрява. Лише час від часу якась сова заводить сумне „му-му". Сон чогось не бере. З голови не йде вістка, яку недавно принесли часописи, про те, як в одному з таборів Монтани ведмідь дістався вночі до Зпатра, де спали хлопці, і налякав їх.

Ранком пакуємося і залишаємо непривітний табір. Доріжка крутить між горами. Не знаємо, чи їдемо правильно, бо дороги розходяться то направо, то наліво. Всі оті дороги однакові, і ніде нема покажчиків. Раптом бачимо велику череду худоби, що пасеться обабіч дороги. А на дорозі — великий бик. Задержуємо авто в поважній віддалі від нього. Колись в 1-ій Українській Дивізії відомим був жарт, що, мовляв, „не можна знати, що коні думають". Те саме тепер із цим биком. Він зайняв цілу дорогу. Стоїть, дивиться на нас, а ми на нього. Після п'яти хвилин обопільного вичікування бик ступає кілька кроків вперед, і пів дороги стає вільною. Поволі зближаємось до нього, збільшуємо скорість, і він уже поза нами. Ще година їзди польовою доріжкою, і ми на битій дорозі.

Довкруги дикі прерії. Що 50-60 миль невеличкі міста — і це все. У містечку Глендайв над рікою Єловстон пристаємо. Жіноцтво береться до прання, а ми оглядаємо околицю. Температура 98 ступнів. Тож радо сідаємо до авта і продовжуємо подорож. Переїжджаємо границю Північної Дакоти і зупиняємось у містечку Медора, бо думаємо тут переночувати у національним парку Теодора Рузвелта. Довкруги „бедлендс". Не є вони такі казкові, як у Південній Дакоті, однак повні чару і краси.

Містечко Медора заклав в останніх десятиліттях 19-го століття французький маркіз де Море. До Північної Дакоти приїхав він шукати пригод. Тут побудував шато і заснував фабричку м'яса. Коли фабричка не принесла фінансових успіхів, покинув усе і подався шукати пригод в інших країнах. Своє життя закінчив у Південній Африці. Його шатом опікується тепер історичне товариство. Фабричка згоріла на початку нашого століття. Залишився тільки комин.

Своєрідним конкурентом маркіза де Море у той час був Теодор Рузвелт. Вперше приїхав він сюди в 1883 р. полювати на буйволів. Буйволів тут уже майже не було. З великим трудом вдалося йому вполювати одного. Але Рузвелта причарувала краса околиці і тут заклав він два ранчо для годування худоби. Влітку 1886 р. прийшла велика посуха, а за нею дуже гостра зима. Рузвелт і його сусіди втратили біля 60 відсотків худоби. Тому, що політична діяльність вимагала в той час більше часу, він продав свої посілості із втратою кількадесятьох тисяч долярів. У своїх споминах згадував літа, проведені у Північній Дакоті, як найкращі у своєму житті, і ніколи не жалував втрачених грошей. Життьовий досвід, здобутий тут, уважав за вартісну компенсату.

У 1947 р. Конґрес ЗДА заклав у цьому районі пропам'ятний парк, який названо іменем Теодора Рузвелта. Було це виявом вдячности народу президентові, який за час свого урядування заклав 5 національних парків і 15 національних пам'ятників. Парк Теодора Рузвелта має три окремі частини. Можливо, що в майбутньому держава відкупить від приватних власників цілу околицю і створить тут один великий національний парк.

При в'їзді до парку зупиняємося в адміністраційному будинку. Тут музей, присвячений Теодорові Рузвелтові, і „бедлендс". потискаєте ґузик, берете слухавку і слухаєте його промову. Знімки з побуту Рузвелта в „бедлендс", його вимряд, історія маркіза де Море і т. п. Біля будинку невеличка хатина президента.

(Далі буде)

Літературно-Мистецький Клюб в Ню Йорку на порозі нового сезону

Ню Йорк. — Літературно-мистецький Клюб в Ню Йорку, який за 15 років свого існування став одним з головних центрів культурного й товариського життя української громади цього міста-велетня, розпочинає в п'ятницю 17 вересня ц. р. свій новий сезон. Коли вже засновник ЛМКлюбу і його постійний голова, проф. Сергій Литвиненко, мусів поборювати поважні труднощі при здійснюванні щорічної амбітної програми діяльности, що коштувало йому багато праці, часу і нервів, то тим паче з несподіваною смертю тієї „душі Клюбу", Сергія Литвиненка, в червні минулого року — завдання продовжувати діяльність Клюбу в непоменшених рямцях стало ще важче. Але гурт колишніх приятелів і співробітників Сергія Литвиненка вважав, що це їх невідхильний обов'язок — продовжувати діло Покійного у користь української культури й товариського життя української нюйоркської громади.

Очевидно, що головний тягар праці впав, як це завжди буває, на нового голову, Бориса Ржепецького. Основи матеріяльної екзистенції Клюбу та його діяльности залишились незмінними: тісна співпраця з Музичним Інститутом і Об'єднанням мистців-українців в Америці, що-п'ятницеві вечори, періодичні Літературно-мистецькі Ярмарки, виставки образів.

Все ж, дещо змінилось і плянується дальші великі інновації: уладжено на партері велику залю-ґалерію, придатну не тільки для виставок, але й для великих карнавалових забав та вечірок—плянується переводити в рямцях п'ятницевих вечорів „малі ярмарки" із збірною мистецько-розваговою програмою, — плянується дати кілька поважних вечорів, присвячених українській літературі, — уладжувати вечори під гаслом „Молоді для молодих", — уладжувати вечори для вислухання вражень і рефлексій наших туристів, що вертаються з подорожі в Україну і т. п. Найближчий Літературно-мистецький Ярмарок буде уладжений осінню цього року у співпраці з театром „Заграва" з Торонта.

На вечір в п'ятницю 17-го жовтня ц. р. складуться спомини: Лесі Храпливої „Вакаційно-пластові враження" та О. Соневицької. „Нема то, як на Союзівці". Іван Керницький і Микола Понеділок читатимуть свої ще недруковані твори, а Маруся Цісик відіграє фортепіянове сольо з творів Брамса, Шопена і Якименка. Початок, як звичайно, о год. 8 веч.

Голова Літературно-мистецького Клюбу Борис Ржепецький завжди вдячний за всі доброзичливі суґестії та зголошення — до праці і співпраці.

М. Р.

● Американське летунство бомбардувало в минулому тижні у Північному В'єтнамі залізничний міст, віддалений від комуно-китайського кордону на 17 миль. Це був найближчий пункт було Комуністичного Китаю, куди загнались американські літаки. Це залізничний шлях — одинокий, який лучить Північний В'єтнам з Китаєм. Китайські комуністи нераз погрожували „наслідками", якщо „американські аґресори" наближаться до їх кордонів.

Праця
HELP WANTED MALE

SPRAYERS

Experienced workers. To spray. Lacquer on Lamps. Good pay. Steady nice working conditions. Call all week

J. B. HIRSH CO., INC.
2425 Pacific Street
Brooklyn, N.Y. DI 6-1160

GRINDER

Experienced on Heald I.D. grinder and Brown & Shorpe O.D. grinder with some experience surface grinding.
$3.50 starting rate
9 paid holidays up to 3 wks.
Paid vacation. Paid Hospitalization. Paid major medical.
TRIANGLE TOOL CO.
2438 U.S. Highway 22
Union, New Jersey
Phone 686-4860

MEN (150)

Distribute circulars. Daily advance. Report 7 AM Wednesday Only. Rain or shine.
R. H. DONNELLEY CORP.
B'klyn: 588 President St.
BMT — 4th Av. — Union St. Sta.
Bronx: 523 Bruckner Blvd. Near E. 149th St.
Jamaica: 144-11 91st Avenue Near Sutphin Blvd.

STEEL WELDING JIGS & FIXTURE MAKERS

Experience in making steel welding jigs and fixtures, blueprint reading. Apply Employment Office, foot of Sade St. off Van Houten Ave.
MAGOR CAR CORP.
660 Van Houten Avenue
Clifton, N.J.
An equal opportunity employer

ASSISTANT CHIEF ENGINEER

Well established marine engineering firm offers opportunity for man interested in broad application of knowledge in Dynamic Structural Design — five years experience desired. Libral Benefits. Equal Opportunity Employer. Send resume to or call.
Welin Davit and Boat Division
500 Market Street
Perth Amboy, New Jersey
Attention Mr. Frank Snyder
(201) 826-4800

OPPORTUNITY
BRIDGE CRANE OPERATOR

Experienced, heavy lifts. Union shop, 2nd shift.
4 p.m.-12:30 a.m.
Call 354-2000
Mr. S. Derechin,
Elizabeth Iron Works, Inc.
Elizabeth, N.J.

ASSISTANT CHIEF ENGINEER

Well established marine engineering firm offers opportunity for man interested in broad application of knowledge in Dynamic Structural Design — five years experience desired. Liberal Benefits. Equal Opportunity Employer. Send resume to or call.
WELIN DAVIT AND BOAT DIVISION
500 Market Street
Perth Amboy, New Jersey
Attention Mr. Frank Snyder
(201) 826-4800

НАПРАВИ ГОДИННИКІВ
ОПРАВИ ГОДИННИКІВ

Нова "air cond." робітня, постійна праця, цілий рік. Голоситись цілий тиждень. Добра платня.
14 East 32 St., New York City
(9th Flooor) — Inn Mogol

Праця
HELP WANTED MALE

WANTED EXPERIENCED CHAISER PLASTICS

Engrawing Hobby Molds. Top pay, steady work & overtime.
PALMER PLASTICS
10720 Ave. D Brooklyn, N.Y.
Call NI 9-6870

TOOL & MOLD MAKER
Also MACHINIST

with plastic injection. Mold experience. Top rates. All benefits. Steady work with overtime.
Call N.J. 201 991-7750
or N.Y. 212 CO 7-9380

PATTERN AND TEMPLATE MAKERS

Experienced in blueprint reading and wood template making layouts, preferred. Apprentices with above theoretical background considered. Apply Employment Office, foot of Sade St. off Van Houten Avenue.
MAGOR CAR CORP.
660 Van Houten Avenue
Clifton, N.J.
An equal opportunity employer

New York City

ЮВЕЛІРИ
"PLATINUM RINGS"

Добра платня, постійна праця. Чиста "air cond." робітня. Тел. цілий тиждень
212 PL 7-6140

KNITTER & WARPER
on old type
RASCHEL MACHINE COURT KNITTING MILLS
126 10th St., Brooklyn, N.Y.
SO 8-1600

ВОДІЇ
Власник трактору.
ОПЕРЕЙТОРИ
Місцеві доставн.
Легка вага.
GL 4-2291

MECHANIC

Must be experienced working with orthopedic materials. Steady work, pleasant working conditions for our workers.
Apply:
Winter Korn
ORTHOPEDIC APPLIANCES CO.
315 E. 83rd St., N. Y. C.

LATHE HANDS

Experienced or will train: — 4 to 12:30 P.M. Shift; Company Insurance, paid Blue Cross, hospital and surgical, paid vacation; Good working conditions.
Apply in person:
VICTAULIC CO. of AMERICA
835 Lehigh Ave., Union, N.J.

TOOL AND DIE MAKER

1st class man for Company producing quick operationg fastening devices. Excellent wage and benefits. Overtime.
CAMLOC FASTENER CORP.
Paramus, N.J. HU 9-4900
An equal opportunity employer

FABRICATOR
Printed circuit experience pref.
MACHINIST
With tool making ability.
GENERAL FACTORY WORK
All must be reliable
INDUSTRIAL CIRCUIT CO.
99 Main Avenue
East Paterson, N.J. 797-6811

ПРАВДИВИЙ ПРИЯТЕЛЬ

і приємний товариш для всіх, що ідуть на пікніки над морем чи в горах, є одинока, безпосередньо імпортована

ПОЛЬСЬКА ШИНКА

Харчовий продукт такої знаменитої якости, що він заслужив собі на печатку

Можна негайно користуватись, в гарячому чи холодному вигляді, при всіх нагодах. Можна мати в пушках, що їх легко відчинити, від 2-12 фунтів під популярними назвами

KRAKUS, ATALANTA і POLO

Можна мати також в пушках ваги 11-13 ф. з маркою „TALA".

Збори Відділів УНСоюзу

СУБОТА, 18-го ВЕРЕСНЯ 1965 р.

НЮ ЙОРК, Н. Й. Місячні збори Відд. 117 Запор. Січ, в приміщенні Укр. Кат. Ветеранів, 33 Е. 7-ма вул., о год. 6-ій веч. — Управа.

АСТОРІЯ, Л. Ай., Н. Й. Трикватральні збори Б-ва св. о. Николая 5-го Відд. о год. 7 веч. в церковній залі. Проситься прибути обов'язково і забрати свої квитки на Бенкет в 50-ліття нашого Відділу, котрий відбудеться 3-го жовтня ц. р. — Управа.

ЧЕСТЕР, Па. Місячні збори 156 Відд. ім. Т. Шевченка о год. 7:30 веч. Проситься прибути, бо є важні справи. В. Новак, секр.

НЮАРК, Н. Дж. Місячні збори Т-ва Чорноморська Січ — 14 Відд. о год. 7:30 веч. в Січовій залі. Проситься чл. прибути та вирівняти залеглі вкладки. В. Роговський, гол., М. П. Отрок, секретар.

ПЛЕЙНФІЛД, Н. Дж. Місячні збори Т-ва ім. І. Франка — 372 Відд. в год. 7:30 веч. в залі Ігіл Гол, 210 Чорч вул. Й. Ярема — фін. секр. вияснить нове термінове забезпечення 5 і 10 літньої грамоти. Проситься членство прибути. — П. Шило, секр.

ФІЛЯДЕЛЬФІЯ, Па. Звичайні місячні збори Б-ва св. Юрія — 239 Відд. від год. 3-4 в домі Укр. Амер. Горожан, при 847 N. Franklin. Порядок дня, як звичайно. — Д-р Вол. Галан, предс., М. Ковальчук, секр.

HELP WANTED MALE

РІЗНОРОДНА ФАБРИЧНА ПРАЦЯ

Всі юнійні бенефіти, включаючи платні свята, Блю Крос, пенсія, вакації, хворобове, постійна праця + овертайм.
Тел.: 201 WAbash 5-2200
(Linden, N.J.)

MACHINISTS
2nd Class

Experienced in milling, late work, sheet metal, etc.
Call 241-3300, Mr. Somerville
AUSTIN ELECTRONICS
450 W. 1st ave., Roselle, N.J.
An equal opportunity employer

WIREMEN
All Classes & Trinees

Familiar w/chassis, cables, harnessing, etc.
Call 241-3300, Mr. Somerville
AUSTIN ELECTRONICS
450 W. 1st ave., Roselle, N.J.
An equal opportunity employer

Праця
HELP WANTED FEMALE

ОПЕРЕЙТОРКИ

Висока платня, постійна праця, 52 тижні вроці. Досвід. Секційна праця і на штуки при блюзках, суконок і спортов. одягу. Ми добрі боси і раді добрих людей. Навіть, якщо тепер працюєте, повинні тепер застановитися над цією нагодою для постійної праці і спільної доходової організації.
Зайдіть, переговоріть або телефонуйте:
MAR-JAY CO.
144 W. 27th St. N.Y.C.
OR 5-5755

ГОСПОДИНЯ

ОПІКА НАД 2-РІЧНОЮ ДИТИНОЮ, СПАННЯ НА МІСЦІ.
EAST SIDE APT.
RE 4-6197, N.Y.

ОПЕРЕЙТОРКИ

Досвід. Секційна праця на штуки, також спеціяльні машинові оперейтори. Добра платня, постійна праця, приємні умовини праці. Телеф.
BARB-ANN SPORTSWEAR
Bedford Hills, N.Y.
914 MO 6-7842

Купуйте в підприємствах що оголошуються в „Свободі"

---

† ПОСМЕРТНІ ЗГАДКИ

СТЕФАН ПАТЕН, член Тов. Запорозька Січ, 347 Відд. УНСоюзу в Мілвіл Н. Дж., помер дня 23 липня 1965 р. проживши 76 років. Покійний був довгі роки касиром, відтак був предсідником до смерти, був делегатом на Конвенції УНСоюзу. Роджений на Галицькій Україні. Полишив у великому смутку дружину Барбару, 5 синів: Василь, Митро, Михайло, Йосиф і Андрій, 2 дочки Марію і Анну і 11 внуків. Похорон відбувся 27 липня з похоронного заведення до Української Православної Церкви в присутности родини і членів Тов. та численних приятелів. Похований на Укр. Прав. Цвинтарі Гоббин род. Мілвіл, Н. Дж.
Вічна Йому Пам'ять!
Гр. Тимчій, секр.

ВІКТОРІЯ ФУРКА, довголітня членкиня Тов. Клюб Поступовий Відд. 70-ий УНСоюзу в Джерзі Сити Н. Дж, померла 19 червня 1965 р. на 73-му році життя. Покійна походила з с. Слиниця, пов. Перемишль, Зах. Україна. Полишила у смутку 2 доньки, 3 сини, 1 сестру, 16 внуків і 2 правнуки. Похорон відбувся 23-го червня ц. р. з пох. заведення І. Ковальчика до укр. кат. церкви свв. ап. Петра і Павла, відтак на цвинтар Голі Кросс Семетері, Норт Арлінґтон, Н. Дж.
Вічна Їй Пам'ять!
П. Костик, секр.

КАТЕРИНА ПАНЬКО, довголітня членкиня Тов. Клюб Поступовий Відд. 70-ий УН. Союзу в Джерзі Ситі, Н. Дж., померла 11-го червня 1965 р. на 67-му році життя. Покійна походила зі села Михалевичі, пов. Дрогобич, Зах. Україна. Полишила у смутку 2 синів, 2 доньки і 5 внуків. Похорон відбувся 15-го червня ц. р. з пох. заведення І. Ковальчика до укр. кат. церкви свв. ап. Петра і Павла, а відтак на цвинтар Голі Кросс Семетері, Норт Арлінґтон, Н. Дж.
Вічна Їй Пам'ять!
П. Костик, секр.

АНАСТАЗІЯ САВИЦКА, членкиня Братства св. Йосафата 217 Відд. УНСоюзу, упокоїлася в Бозі дня 24 червня 1965 р. Походила з села Звенигород, пов. Бучач, Зах. Україна. Полишила в смутку 2 доньки, Мих. Марія Осадців в Рочестер, Н. Й. і Варвара Мельник в Україні, 7 внуків. Похорон відбувся 28 червня, з церкви св. Йосафата, при участи родини і членів Братства. Тіло Покійної відпроваджено, де буде спочивати вічним сном, на Голі Сепулгер Семетері.
Вічна Їй Пам'ять!
В. Колданскі, секр.

БАРТОЛОМЕЙ ШКОЛЬНИК, довголітній член Відд. 292 УНСоюзу в Детройт, Миш., помер дня 9-го травня 1965 р. Покійний родився 1882 р. в селі Моковисько, пов. Ярослав, Україна. Полишив у смутку сина Івана, доньку Марію, 4 внуків і 5 правнуків. Похорон відбувся 12-го травня, з пох. заведення, до церкви св. Івана Хрестителя, при участі рідні, членів Братства, та приятелів. Тлінні останки Покійного спочивають на цвинтарі Гранд Лавн, Дет. Міч.
Вічна Йому Пам'ять!
П. Федик, секр.

КАТЕРИНА ШТОГРИН, — довголітня членка 238 Відділу УНСоюзу в Бостоні, Масс., вдова після бл. п. Степана Штогрина, померла нагло в своєму помешканні у Бостоні, Масс. дня 27-го липня 1965 р. на 71-му році трудолюбивого життя. Покійна народилася 9-го січня 1895 в Озірній, пов. Зборів, Західня Україна, а до УНСоюзу вступила в лютому 1927 року. Залишила в смутку доньку Степанію Мінен та синів Йосипа, Володимира і Степана. Померла цікавилася завжди громадсько-церковними справами та була довголітньою членкою Сестрицтва Пречистої Діви Марії при місцевій українській православній церкві св. Андрія. Похорон відбувся 31-го липня ц. р. з названої церкви св. Андрія на цвинтар Мт. Гоп в Раслиндейл, Масс. Чимала громада рідних, приятелів і членів УНСоюзу провожали Покійну на місце вічного спочинку.
Вічна Їй Пам'ят!
Анна Ремик, секретарка.

ГРИГОРІЙ ЧИКАЛО, довголітній член та бувший урядовець Б-ва св. Стефана, Відд. 221 УНСоюзу в Шикаґо, упокоївся в Бозі, на 87 році життя, 12 серпня 1965 р. Покійний родився в селі Гологори, пов. Золочів, Україна. Полишив у смутку дружину Анну, сина Василя, дочку Анну та двоє внуків. Похорон відбувся 16 серпня 1965 р. з Катедри св. Миколая, при участі родини, приятелів та членів Братства, відпроваджено на Вічний Спочинок, на цвинтар св. о. Миколая.
Вічна Йому Пам'ять!
Т. Шпікула

ДНІСТРЯН ФЕНЯ, членка Бр. св. о. Николая Відд. 276 УНС, в Ембридж, померла 28 серпня ц. р. Покійна родом з села Скородне, повіт Лісько, Західня Україна.
Вічна Їй Пам'ять!

МАТІЯШ НАТАЛІЯ, членка Бр. св. о. Николая Відд. 276 УНС в Ембридж, померла дня 7-го серпня ц. р. Покійна родом з Східньої України.
Вічна Їм Пам'ять!
Подав Михайло Фук

ІВАН ВИТЯЖ, глен 352 відділу УНС в Честер Па., упокоївся у Бозі, дня 1 червня 1965 р. До УНС належав від 1923 року та через довгі літа був заступником предсідника, а відтак предсідником. Лишив в смутку 2-ох синів — Петра та Івана і внуків. Похорон відбувся 5. VI. 1965 в Вілямстовн, Н. Дж. на місцеве кладовище, де є похоронена його родина.
Вічна Йому Пам'ять!

РОЗАЛІЯ ГРИЦАЙ, з д. Няколишин, членка 175 Відд. в Дітройті, померла дня 3-го травня 1965 р. Покійна народилась 20 квітня 1927 р. в селі Трибухівці, пов. Бучач. Зах. Україна.
Вічна Їй Пам'ять!
Б. Питель, секретар

HELP WANTED

SEWING MACHINE OPERATORS

Must qualify for industrial Singer sewing machines
Liberal fring benefits
Pleasant working conditions
IDEAL TOY CORP.
184-10 Jamaica Ave. Hollis

MISCELLANEOUS

ГОРОДОВІ РОСЛИНИ

Тисові дерева і рододендрони. Всі розміри. Дуже помір. ціни.
Mrs. MARY DUBIENNY
271 Siegel Street
Westbury, L.I., N.Y.
ED 3-1296
In New Cassel, Section of Westbury.

Real Estate

Хочете купити або продати дім, бизнес, землю, зверніться до:
українського підприємства
TRIDENT REALTY CO.
98 Second Avenue
NEW YORK, N. Y.
Tel.: AL 4-2260

СВІЖЕ ПОВІТРЯ

чи газ від авта, автобуса, трока, тяжкий дим з великих апартаментових будинків та фабрик, — що Ви дихали сьогодні де жисте? Перебирайтеся на гарні околиці Flushing, Bayside, Whitestone. Тут ще є свіже повітря для Вас і ваших дітей.
Зголосіть свої потреби до одинокої української аґенції реальности в цих бажаючих секціях.
ДМИТРО ГОРБАЙ
FL 7-5400
PENNINGTON AGENCY
192-12 Northern Blvd.
Flushing, N.Y.

Woodhaven North
2 род. дерев'яний, на-пів злучений, 5 і 6 кімнат, 1 бл. до парку. $24.000.
2 род. мур., 6 і 7 кімнат, 2 ґаражі. $28.000.
Kew Garden Hills
3 род. мур., 16 р. старий по 5 кімнт, вел. город. $42,000.
RICH-HILL REALTY
86-18 Jamaica Avenue
Woodhaven 441-8150
Питати за п. Морозом

BIG MONEY MAKER
Must Sacrifice

Estate Property, 15 Bongalows, 8 Apartments, 14 Room House on over 1 acre of land. Located Keansburg on Jersey Shore. $10,000 Annual Income.
B. SHENEFIELD
65 South Orange Avenue
South Orange, N.J.
(201) 762-1820

HAVEN HOMES
634 Hegeman Ave.
Russian Church Nearby
1 бл. до Linden Blvd.
Нові 2 род. люксусові
МУРОВАНІ ДОМИ

Близ. параф. шкіл і кат. церков, 6 і 6 кімнат з 3 вел. спальнями в кожнім помешканні. Викінчен. підвал (walk-in). **Мінімальна вплата згори.** Дуже малі кошти утримання. Близ. склепів, шкіл „1 зона переїзду". Subway New Lots Line, зупинка Van Sicklen. Показовий дім.
Tel.: NI 9-6364

EAST MEADOW — LONG ISLAND, CAPE COD

7 кім. + лазничка, вел. кімнати, вик. пивниця, ґараж на 2 авта, олив. огрівання, патіо, став з рибою, 80 x 100 площа, близ. комунікації, склепів, шкіл і церков. Доск. купно, треба оглянути, щоб оцінити, оглядини суботи і неділі, або на домовлення. Ціна $18,990.
2349 York St. Near Prospect Avenue. CL 7-2518

Розшуки

ПОШУКУЮ
Валентія ЯСНІКОВСЬКОГО
Замешкалий в Джерзі Сиτі. Хто знав би про нього або він сам прошу писати на адресу
Юстина з дому Козачок Товт
Justine Toth
315 — 8th Avenue
New York City 10001, Apt. 6 E
Тел.: OR 5-4668

До винайму

ДО ВИНАЙМУ
ТРИ (3) АПАРТАМЕНТИ
1 — 4 кімн. за $70.00
1 — 4 кімн. за $80.00
Новий мод., опал включений в чинш. Секція Greenville в Jersey City, N. J.
Tel.: п. Білоус — 332-3757

Різне

ПЕЧАТКИ

в різних мовах, друкованими і писаними черенками з ЕМБЛЕМАМИ — виробляє
ROMAN IWANYCKYJ
2883 Wilkinson Avenue
BRONX, N.Y. 10461
Tel.: TA 3-8407

Печатки на три лінії в двох інчах з пересилкою 2 дол. Як рівнож —

- Друки для лікарів
- Seals
- Envelopes - Letterheads
- Photo Offsets - Labels
- Orders & Salesbooks
- Advertising Specialties
- Calendars, Pencils, Pens
- Match Books, etc.

1,000 ВІЗИТІВОК $5.00

НЕГАЙНА ПОПРАВА ПРИ ВПЕРТОМУ СВЕРБІННІ ШКІРИ — ПОДРАЗНЕННІ

Досліди довели до винайдення формули, яка звільняє шкіру від болю і подразнення на будь-якій частині тіла, навіть найбільш вразливих місцях. Схоплено це у вигідній формі, легкій для вжитку й швидкій вислідами. Воно помогло вже тисячам хронічно хворих, з яких багато падали вже в розпуку, зневірившись, чи будь-що їм поможе. Запаковано в окремих пуделках для продажу по 7:50 дол., але наші читачі можуть дістати за спеціяльну ціну, коли пішлють вирізку цього оголошення до **TRYSTAN CO., Dept. 91, Peekskill, N.Y. 10567.** Ви заплатите поштареві тільки 6.50 дол., коли він принесе Вам посилку. Користайте з цієї нагоди щоб дістати цю дійсно замітку допомогу, яка наспіє до Вас просто з ляборатрії. Виповніть нижче наведений купон та негайно вишліть його. Запевнені результати.

Name ....
Address ....
City .... State ......

"HEXAGON" ОЛІВЦІ Ч. 2
ШКОЛИ!

Дерево в різних красках із золотим написом Вашої школи.

144 штуки .... $ 7.50 | 288 штук $12.50
432 штуки .... 15.50 | 720 штук 21.50
1,440 штук $35.50
З доставою. Замовляти
R. Iwanycky, 2883 Wilkinson Ave., Bornx, N.Y. 10461

CARKA Company DEPARTMENT STORE
48 E. 7th St.
Tel.: GR 3-3550, New York City
ДАЙТЕ ДИТИНІ КНИЖКУ!

Різне

Українське Висилкове Бюро
ROMAN PARCEL SERVICE
141 2nd Ave., New York City
Tel.: GR 5-7430 — висилає —
НАДАЛІ ПАЧКИ З ОДЯГОМ і дуже добрі **ХАРЧЕВІ**. Рівнож авта, холодільники, телевізори, машини до прання і шиття і т. д. Урядові години: від 8:30-7 веч. Субота до 6 веч. Неділі від 10-ої рано до 3-ої по пол.

УКРАЇНСЬКИЙ РЕСТОРАН
(Log Cabin)
Kerhonkson, N.Y.; 626-7625
Rt. 44-45
1 м. від Союзівки. Українські й американські страви. Відкрито цілий рік.
Власник О. і З. САВЧУК

Queens, Yonkers, Mt. Vernon, N.Y., Teaneck, Leonia, N.J.
КІМНАТУ
з приватною лазничкою потребує українець середнього віку.
Mr. I. S.
1020 Joseph Avenue
Rochester, N.Y. 14621
Правильна адреса.

Business Opportunity

НА ПРОДАЖ
ГРОСЕРНЯ І ДЕЛІКАТЕССЕН
218 E. 5th St. New York, N.Y.
По близчі інформації телеф.
AL 4-5652

НА ПРОДАЖ
ГРОСЕРНЯ
З 4 КІМНАТАМИ, ГАРНА ОКОЛИЦЯ БРОНКСУ.
Тел.: TA 4-4043

Funeral Directors

Theodore WOLINNIN, Inc.
Директор Похоронного Заведення
123 East 7th Street
NEW YORK, N. Y. (9)
Tel.: GR 5-1437
СОЛІДНА ОБСЛУГА

ПЕТРО ЯРЕМА
УКР. ПОГРЕБНИК
Займається Похоронами в **BRONX, BROOKLYN, NEW YORK і ОКОЛИЦЯХ**
Контрольована температура. Модерна каплиця до ужитку ДАРОМ.
PETER JAREMA
129 EAST 7th STREET
NEW YORK, N. Y.
Tel.: ORchard 4-2568

ТАРЗАН, ч. 5498. Неспокій Мореллі...

— Ми все ще бажаємо вашої помочі і проводу, — рішуче сказав Воллес.

Тарзан погодився. — Дуже добре... А тепер всі мусять спати. Перед нами довга подорож завтра.

— Я турбуюся, — шептав пізніше Мореллі. — Що ж, не турбуйся! — перебив Воллес. — Тільки думай про скарб... який вартує виставити себе на риск!

ТРАДИЦІЙНИЙ ВЖЕ ВЕЛИКИЙ ОСІННІЙ

СОЮЗОВИЙ ФЕСТИН НА СОЮЗІВЦІ

відбудеться цього року в суботу і неділю, 18-го і 19-го ВЕРЕСНЯ

Головна атракція: ВИБІР „МІСС СОЮЗІВКИ" на 1966 рік.

До конкурсу можуть ставати українські дівчата у віці від 17 до 25 років. Членство в УНСоюзі є обов'язковою вимогою. „МІСС СОЮЗІВКА, крім відзначень і почестей, має право до безкоштовного однотижневого побуту на Союзівці в найближчому сезоні, а її дві дружки зможуть провести там безкоштовно довільний кінець тижня.

У мистецькій програмі виступить танцювальна група „ГОРЛИЦЯ" з Трентону-Брістолю під мистецьким керівництвом Дмитра НАДРАГИ та під протекторатом 245 і 362-го Відділів УНСоюзу, виконуючи традиційні й оригінально українські народні танки та пісні

ПІСЛЯ ПРОГРАМИ
ВЕЛИКА ЗАБАВА
при звуках оркестри „АМОР"